

L'autoritat moral

En cercar les paraules «autoritat moral» a Internet hom hi troba sobretot retrets que es fan entre persones, partits polítics i tota mena de gent de la vida pública. Les sovintejades corrupcions personals i institucionals dels responsables de la vida pública han dut al desprestigi els nostres líders. Socialistes contra Populars, Republicans contra Convergents, i totes les combinacions possibles de la vida pública es recreen mútuament fets impropis de qui sustenta un càrrec públic i a la llum dels quals han perdut l'«autoritat moral» per donar lliçons d'honradesa, d'integritat i de responsabilitat.

Tot plegat, en mancar l'autoritat moral, la conseqüència més immediata és la desconfiança, la manca de credibilitat, que duu a la impossibilitat d'escoltar l'altre i, per tant, de dialogar. I sense diàleg, especialment entre aquells que s'ocupen de la cosa pública, no es pot cercar el bé comú. El mateix s'esdevé en altres àmbits, com ara la mateixa vida familiar i el món educatiu. Quan aquells que han de ser referents perden credibilitat per la manca d'honestedat i de prestigi, es trenca la cadena transmissora de valors, amb greus conseqüències per a la vida en societat.

El diccionari, en definir l'autoritat, en una de les seves accepcions, posa en relleu algunes qualitats necessàries: el mèrit, la superioritat, el prestigi i l'ascendent. Caldria afegir-hi altres sinònims com ara la credibilitat, l'estimació i la reputació. L'autoritat resideix, doncs, en la credibilitat real que mereix qui l'exerceix i ostenta.

«Autoritat» i «poder» no s'identifiquen ni es poden confondre, malgrat que són dues nocions complementàries. Des d'una perspectiva filosòfica, el poder resideix en la força, que pot tenir un origen racional, raonable o irracional, mentre que l'autoritat es fonamenta sempre en el reconeixement voluntari, volgut, consentit racionalment, implícit o explícit. L'autoritat cal guanyar-se-la.

Gràcies a Déu, tenim prou exemples d'homes que gaudeixen d'autoritat moral. Joan Pau II en fou un bon model. És difícil imaginar-se –comentava un periodista davant la seva mort– que, en dos mil anys d'història, cap Papa no hagués pogut assolir en tot el món el prestigi moral d'aquest pontífex. I ressaltava alhora els trets que li atorgaven aquesta autoritat moral: la fidelitat a les pròpies conviccions i la coherència entre la predicació i la vida.

Encara que alguns diuen que la vida íntima dels líders no té per què condicionar les seves responsabilitats públiques, això no obstant, a l'hora de la veritat, els ciutadans els preocupa que els seus líders estiguin enredats en episodis d'adulteri, drogoaddicció,

corrupcions, i altres frivolitats. La gent cerca en els líders quelcom més que un gestor, busca una persona en la que confiar. Quan hom no és íntegre en la seva vida privada, difícilment ho serà davant les responsabilitats de la cosa pública.

Resumim el nostre pensament amb unes paraules d'en Jordi Cabré, publicades en la revista del Centre d'estudis Jordi Pujol: «Quantes vegades no hem vist una persona de rang jeràrquic molt inferior a una altra, però d'una autoritat moral infinitament superior? L'autoritat moral és quelcom que es guanya amb fets, amb accions, amb resultats, però sobretot amb solidesa, amb fe, amb el manteniment d'uns valors i amb la capacitat de transmetre'ls. Convé que exigim dels nostres representants aquesta autoritat, fins i tot més que la simple autoritat civil, per una senzilla raó: si volem que ens tractin com a persones i no com a simples ciutadans, caldrà que els nostres governants es comportin com a referents i no com a simples administradors. En definitiva, no tots els alcaldes són excel·lentíssims, ni tots els diputats són il·lustres, ni tots els nobles són digníssims ni tots els presidents són molt honorables. Digui el que digui la llei».

Mn. Joan Costa , Consiliari de la Federació de Cristians de Catalunya.